ANUL III, NR.11 FEBRUARIE 2024

Revista Liceului Tehnologic Corbu

Cutia cu mărgele

www.liceulcorbu.ro

Opis

01 Cuvânt înainte

02 Educație de calitate la vârsta preșcolarității

03 Eminescu și Caragiale

04 Articol preluat din studiul Eminescu şi concepte fundamentale ale fizicii moderne: Timp, Spațiu, Univers de Petre Osiceanu

05 Particularizarea teoriei relativității la Eminescu

06 Curiozități despre Caragiale

07 I.L. Caragiale - revizor școlar la Pitești

08 Eponime preluate de la Isaac Newton

09 Evenimentele lunii ianuarie

10 Recenzie de carte - Theodoros

11 Batălia de la Podul Înalt

Cuvânt înainte

Despre luna ianuarie, I.L. Caragiale spunea: Frigul pentru cei fără paltoane e cu 15 grade mai mare decât pentru cei împaltonaţi. Prima lună a calendarului are o durată de 31 de zile. Numele vine din latină- Ianuaruius. Etimologic se pleacă de la numele latin al zeului cu două feţe Ianus. La români numele de Gerar a lunii te duce nu numai la obiceiuri care ţin de înnoire, care prin magie vrea să schimbe. E orientată şi spre vechi, de unde ia înţelepciunea şi spre nou, pe care îl anticipează. Ianuarie e luna frigului a zăpezilor mari, a bucuriei de a fi copil.

Ghenar de Ion Pillat

"Perdele-s lăsate şi lămpile aprinse"
Frumosul vers anume îl chemi acum în minte,

Vreun critic să te-nveţe, discipol să te facă -
Estetului, din milă, închină-i o bărdacă.

Gândeşte-te la omul acela din Mirceşti,
Senin la gura sobei ca tine - îl iubeşti.

Dar lasă, dezmorţită din somn de focul tău,
Să zbârnâie o muscă lovindu-se mereu

De limpezimea-nchisă a geamului, pe care
Nu toţi să o priceapă - vezi bine - sunt în stare.

Ghenar veni cu vânat amurg şi roşii zori...
Şi mă gândesc că dacă ai fi şi vânător

Te-ai duce după iepuri în lunca ta ce este
Sub chiciura din sălcii poiana din poveste.

Şi i-ai găsi sub tufe pitiţi, ca bulgări mari
De-omăt, ciulind urechea deodată la ogari.

În liniştea deplină a iernii se aude
Împuşcătura tare cu lungi ecouri surde.

Măceşul cel mai negru te miri de-a înflorit?
Nu - şi-a lăsat doar viaţa un iepuraş rănit.

Priveşte-l: pe cearceaful zăpezii se sfârşeşte
Ca un copil cuminte ce-n patul lui boleşte.

De-aceea, ştiu, tu puşca în mâna nu vei lua -
Vei reciti poeţii iubiţi la vatra ta.

Şi-n serile de iarnă tihnit vei aştepta.
Din must - vin clar, din suflet, - vers limpede, să dea.

Educație de calitate la vârsta preșcolarității

„Nu poți face oamenii să învețe. Poți oferi doar condițiile potrivite pentru ca învățarea să se întâmple.” – Vince Gowmon

În educația timpurie, educatoarea realizează derivările pedagogice pornind de la domeniile de dezvoltare propuse în Curriculum pentru educație timpurie, selectând dimensiunile dezvoltării , specifice nivelului de vârstă, ținând cont de particularitățile grupei și comportamentele aferente, pe care le va urmării. Punerea în practică se realizează prin proiectarea și susținerea unor activități de învățare adecvate.

Realizarea activităților didactice în grădiniță presupune dotarea cu jucării, jocuri si materiale multiple și variate.

Una dintre modalitățile identificate de educatoare, pentru a îmbunătăți baza materială a grădiniței noastre, este înscrierea și participarea în proiecte oferite de diverși parteneri ai educației.

Un prim proiect, în care Grădinița Liceului Tehnologic Corbu , a participat în acest an școlar este Proiectul noneducațional: ” Educație Timpurie Incluzivă și de Calitate”- ETIC. Proiectul a fost demarat în anul 2021 prin participarea educatoarelor la cursul de formare organizat de Universitatea Ștefan Cel Mare din Suceava, în anul 2022 prin participare la Conferința ETIC în cadrul aceleași universități și culminând cu bune practici în lunile octombrie 2023- ianuarie 2024. Grădinița noastră a beneficiat de pachete educaționale în valoare aproximativă de 3200 lei pentru fiecare grupă: jocuri, materiale didactice, cărți, etc. Aceste pachete sunt folosite în cadrul activităților didactice pregătite de educatoare , cu o raportare pe perioada celor patru luni, a activităților realizate.

Un al doilea proiect demarat în grădinița noastră se numește „Start în educație!”, având ca parteneri Fundația World Vision România în parteneriat cu Fundația OMV Petrom.

Proiectul își propune să reunească la nivel național cadre didactice, specialiști, părinți, autorități locale, companii locale, instituții academice și societatea civilă pentru a reîntări mesajul cu privire la importanța strategică a educației timpurii pentru copii. În proiect sunt propuse măsuri specifice precum furnizare de kituri educaționale pentru preșcolarii grădiniței noastre: „Ghiozdănel cu viitor!”, furnizare de kituri educaționale pentru grădinițe- unde tocmai am fost acceptați -facilitarea accesului la consiliere parentală pentru 10.000 de părinți, furnizarea unor materiale educative adresate părinților (ghiduri de educație parentală),facilitarea accesului la servicii de programe de formare profesională în domeniul consilierii parentale și educației timpurii interactive pentru 3500 de cadre didactice și realizare a unei cercetări de măsurare a impactului acțiunilor proiectului, etc.

Hângan Neli
Educatoare-învățământ preșcolar

Eminescu și Caragiale-cancanuri literare

Mihai Eminescu şi Ion Luca Caragiale s-au cunoscut în tinerețe, atraşi de pasiunea pentru teatru. Cei mai buni prieteni şi colegi la ziarul "Timpul" cei doi au sfârşit urându-se din cauza unei femei pe care poetul a vrut să o ia de nevastă. Cei doi s-au cunoscut pe vremea când poetul a fost cooptat în trupa de teatru a lui Costache Caragiale, unchiul lui Ion Luca. Au legat o frumoasă prietenie şi se spune că vreme de un an au fost nedespărțiți. Caragiale îl admira pe Eminescu şi spunea despre el că „Era nefiresc de frumos... Prea frumos să fie adevărat". La rândul lui Eminescu îl considera pe Caragiale: „Un adevărat dandy. Îmbrăcat bine, elegant şi cu multe cunoştințe despre literatură, dar şi un mare iubitor de teatru".

Între cei doi a fost prietenie și respect. Eminescu este cel care îl recomandă pe Caragiale la ziarul timpul: "Nu există în Bucureşti un om mai capabil în ale gazetăriei şi artei ca I. L. Caragiale!". Uneori Eminescu era capabil să înceapă un articol și să îl lase lui Caragiale să îl încheie. Apăreau și conflicte generate de firea visătoare a poetului care se confrunta cu ironiile lui Caragiale. Caragiale îl considera pe admiratul Kant al lui Eminescu un moftangiu, iar poetul era deranjat de afirmațiile amicului său. Zilele lungi de lucru în redacție se încheiau seara în oraş, la o carafă de vin. În discuțiile lor, cei doi prieteni atingeau subiecte vaste, de la artă, la filosofie, sau de la literatură, la femei. Aşa se pare că ar fi aflat Caragiale despre iubirea lui Eminescu pentru Veronica Micle.

Caragiale a părăsit redacția ziarului „Timpul“ în 1878 şi a ajuns la „Junimea“ de la Iaşi, condusă de Titu Maiorescu. O cunoaşte pe iubita pe Veronica Micle, şi între cei doi se înfiripă o relație amoroasă ascunsă. Eminescu, rămas redactor la ziarul „Timpul”, ajungea mai rar la Iaşi şi relația cu Veronica se derula mai mult prin intermediul scrisorilor de amor. Blonda pasiune a lui Eminescu a căzut în brațele flegmaticului Caragiale, fără ca poetul rămas la Bucureşti să bănuiască ceva. Dramaturgul a fost cel care i-a mărturisit infidelitatea lui Titu Maiorescu, atunci când acesta l-a informat că Eminescu are gânduri de însurătoare cu Veronica.

Când s-a dus să îi spună criticului că are gânduri de însurătoare, acesta i-ar fi dezvăluit infidelitatea iubitei : „Eminescule, iartă-mă, te rog, de sfâşierea pe care ştiu că ți-o pricinuiesc, dar aceea pe care ți-ai ales-o drept tovarăşă de viață nu merită această cinste, nu merită! Înainte de d-ta a fost prietena altora, a fost şi a lui Caragiale. Mi-a mărturisit-o chiar el”. „Canalia!” a fost tot ce-a mai putut spune poetul la adresa amicului său care l-a trădat, după aflarea infidelității Veronicăi. După aflarea infidelității, Eminescu îl amenință pe Caragiale cu duelul, însă cei doi nu ajung la confruntare fizică. Poetul şi-a iertat iubita infidelă, dar nu şi prietenul trădător. Singurele întâlniri între Veronica şi Caragiale, după aflarea infidelității, au fost doar prilej de acuzații şi reproşuri.

Când Eminescu a fost lovit de boală şi a dat primele semne de nebunie, reacția fostului său amic a fost să izbucnească în lacrimi la aflarea veştii. Scena în care Caragiale a aflat despre primul acces de nebunie al prietenului său din tinerețe a fost redată de Titu Maiorescu în Jurnal: „Duminică, 26 iulie 1883. Înnebuneşte Eminescu. A binecuvântat cu ochii ațintiți în zid pe doamna Maiorescu şi pe d-ra Livia, l-a strâns în brațe pe d Maiorescu tremurând din toată firea. Veni apoi Caragiale, la dejun, la noi, aflând despre Eminescu începu să plângă”Când cei doi s-au revăzut, câțiva ani mai târziu, amintirile din vremea prieteniei de la „Timpul” au fost mai puternice decât cele din perioada trădării, mintea tulburată de boală a lui Eminescu uitând episodul infidelității.

Eminescu și fizica

În timpul studiilor la Viena (1869 – 1872) Eminescu a audiat şi cursurile marelui fizician şi filosof austriac Ludwig Boltzmann, pe atunci tânăr doctor în fizică la Universitatea din Viena, luând astfel contact cu rezultatele uimitoare ale fizicii moderne cu spiritul său pătrunzător şi entuziast. Fire reflexivă şi înzestrat cu o intuiţie excepţională Poetul a meditat multă vreme, poate toată viaţa, la marile concepte ale cunoaşterii: Timp, Spaţiu, Univers, Materie, Galaxii, ...în contrast cu efemeritatea si insignifianţa fiinţei şi condiţiei umane.

În manuscrisele sale se află multe însemnări şi raţionamente corecte de fizică şi ştiinţele naturii în general, transformate de Poet, printr-o alchimie genială, în metafore şi poezie.

Viziunea lui Eminescu şi ideile exprimate de Poet atât de sigur şi incisiv sunt consecinţa firească a cunoaşterii şi nu pesimism maladiv cum greşit interpretează chiar cărturari şi eminescologi reputaţi. Puternicele argumente ale acestui Studiu vor conduce la o receptare modernă a creaţiei eminesciene iluminând şi “partea ascunsă” a acesteia.

Eminescu a reflectat asupra acestor concepte şi în proza sa cu deosebire în nuvela Sărmanul Dionis. Cu o revărsare de metafore strălucite şi savante Poetul reuşeşte să dizolve antagonismul aparent dintre religie şi ştiinţă în privinţa teoriei Creaţiei. Eminescu integrează concepte fundamentale ale ştiinţelor naturii, filosofiei şi religiilor; cine se încumetă să le desluşească şi să le interpreteze în unitatea lor?

(articol preluat din studiul Eminescu şi concepte fundamentale ale fizicii moderne: Timp, Spaţiu, Univers de Petre Osiceanu)

Particularizarea teoriei relativității la Eminescu

La 19 ani Eminescu pleacă să studieze la Viena, apoi la Berlin. In Viena poetul s-a regăsit intr-o metropolă imperială dar şi familiară, o chintesență a culturii europene, dar şi o îmbinare intre Occident şi Orient. Perioada vieneză eminesciană (1869 – 1872) devine o modalitate de a îmbina acumularea unor cunoştințe ştiințifice. În însemnările poetului din acea perioadă se regăsesc multe notițe şi raționamente ale poetului din capitala austriacă par a fi propice asimilării unor cunoştințe ştiințifice. În însemnările poetului din acea perioadă, se regăsesc multe notițe şi raționamente de fizică cuantică şi elemente premergătoare teoriei relativității transformate de Eminescu în metafore cu conotații filozofice. Călinescu sau Petru Creția nu apreciază cunoștințele științifica ale poetului, socotindu-l diletant, curios, dar fără fundamente științifice. Uneori, poetul financiar alimentat mai mereu cu întârziere de acasă, îşi cumpăra cafea, tutun, cărți şi "dispărea" în singurătate timp de câteva săptămâni trăind în meditație, lectură şi mai ales scris: "iară el cunoștea la vârsta de douăzeci de ani nu numai învățăturile cuprinse in Evanghelii, ci și pe ale lui Platon, pe ale lui Confuciu, Zoroastru și Buddha"- povestea Slavici. În perioada vieneză traduce din fizicieni, precum cele despre legea conservării energiei, mecanica newtoniană, gravitație, electricitate, teoria mecanică a căldurii şi propagarea sa, calorimetrie, legile gazelor sunt analizate şi asimilate de către poet. Acesta arată un interes serios, o preocupare profundă pentru înțelegerea unor concepte fundamentale ale fizicii pe care le-a transpus într-un mod cat se poate de original în poezie şi proză. În poemul alegoric Luceafărul poem alegoric, în tabloul al III-lea, Eminescu realizează în imagini artistice concrete o adevărată cosmogonie cu prilejul zborului Luceafărului către Demiurg. Versurile "Şi căi de mii de ani treceau / În tot atâtea clipe" sugerează o călătorie de mii de ani lumină, care pentru Luceafăr durează câteva secunde: dilatarea timpului în teoria relativității. Cu cât călătorim cu o viteză mai apropiată de viteza luminii, cu atât timpul va trece mai încet pentru noi. Astfel, vom ajunge să călătorim distanțe de mii de ani lumină, rămânând tineri. Imaginea "Creşteau în cer a lui aripe" sugerează faptul că Luceafărul zboară cu o viteză atât de mare încât cel rămas pe pământ măsoară alte lungimi ale obiectelor aflate în mişcare rapidă în spațiu. Doar că Luceafărul nu a călătorit mii de ani lumină cu o viteză apropiată de viteza luminii, pentru că în acest fel călătoria ar fi durat prea mult (chiar dacă pentru el ar fi durat doar câteva clipe). La întoarcere, Luceafărul nu ar mai fi găsit-o pe Cătălina în viață, deoarece trecuse prea mult timp. Poemul ne informează, însă, că pentru Cătălina au trecut doar câteva zile sau săptămâni. De aceea se presupune că Luceafărul nu a mers cu o viteză egală cu cea a luminii, ci cu una care a depăşit viteza luminii. Asta nu este posibil în teoria relativității așa cum a fost enunțată de Einstein (apărută în 1953, la mai mult de jumătate de secol după dispariția lui Eminescu) dar ideea conține elemente premergătoare acestei teorii, care începuseră să se dezvolte în perioada în care Eminescu se afla la Viena şi mai apoi la Berlin.

Mureșan Darius

Curiozitati despre Caragiale

• A fost premiant, dar nu a terminat niciodată liceul. Din cauza problemelor financiare a fost nevoit să se apuce de negustorie.

• A fost acuzat de plagiat atunci când a lansat „Năpasta”, dar a câștigat procesul datorită avocatului său, Barbu Ștefănescu Delavrancea.

• A fost coleg de redacție cu Eminescu și Slavici. Ședințele la care participau cei trei erau aprinse, căci Caragiale, Eminescu și Slavici cădeau cu greu de acord asupra diferitelor chestiuni discutate.

• A fost proprietar de berării. Cea mai cunoscută dintre acestea a fost berăria Gambrinus, deschisă inițial pe Calea Victoriei, în anul 1901. Ulterior, aceasta a fost mutată la parterul Hotelului Cișmigiu. Aici veneau ziariști, scriitori, politicieni și artiști. Caragiale a mai avut o berărie pe strada Gabroveni („Mihalcea și Caragiale”) și una la Bacău.

• I.L Caragiale a venit pe lume în anul 1852 în satul Haimanale, județul Prahova. Tatăl său, Luca, și frații acestuia, Costache și Iorgu, s-au născut la Constantinopol, fiind fiii lui Ștefan, un bucătar angajat la sfârșitul anului 1812 de Ioan Vodă Caragea în suita sa. Nu a terminat liceul, dar a fost un mare proprietar de berării. Atras de teatru, Luca s-a căsătorit în 1839 cu actrița și cântăreața Caloropoulos, de care s-a despărțit, fără a divorța vreodată, întemeindu-și o familie statornică cu brașoveanca Ecaterina, fiica negustorului grec Luca Chiriac Karaboas.

- Barbu Ștefan-Lucian

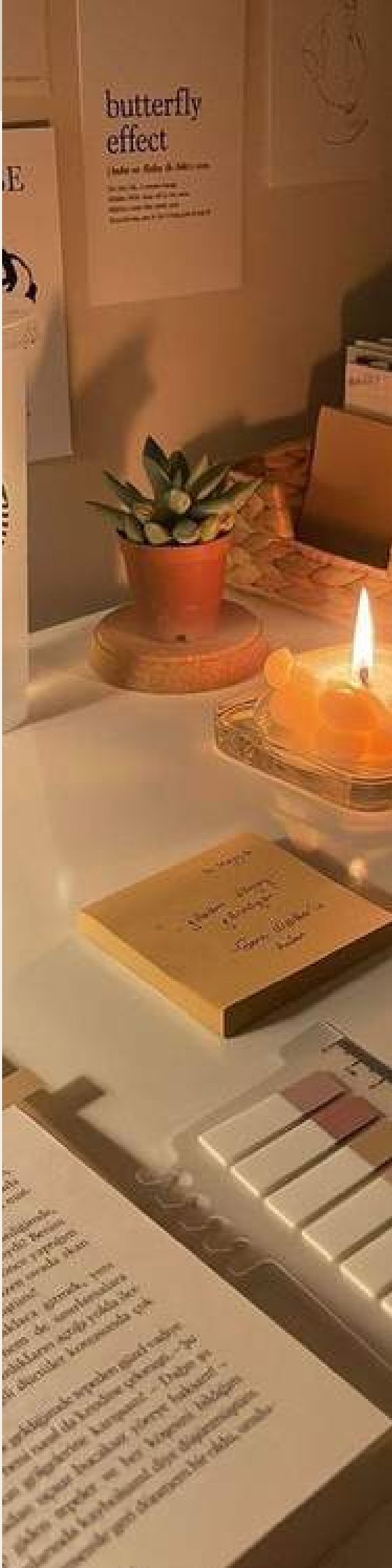

I.L. Caragiale - revizor școlar la Pitești

În 1870, după moartea tatălui, tânărul Caragiale a trebuit să asigure traiul zilnic pentru el, mama și sora sa. În anul 1881, s-a aflat într-o situație dificilă, fără serviciu. În urma unor demersuri a reușit să obțină postul de revizor școlar la circumscripția școlară alcătuită din județele Neamț și Suceava, cu reședința (cancelaria) în Piatra Neamț, începând cu 1 octombrie 1881. La Piatra Neamț, în anii 1881-1882, a avut ca ajutor (subrevizor) pe institutorul ardelean Ion Parhon, originar din Cetatea Baltă, tatăl viitorului savant endocrinolog, prof. univ. dr. Constantin I. Parhon, membru al Academiei Române.

După aproape cinci luni de la numirea ca revizor în districtele moldovene, scriitorul a cerut să fie permutat în aceeași calitate la circumscripția districtelor Argeș-Vâlcea. Prin Decretul nr. 448, din 22 februarie 1882, publicat în Monitorul Oficial", nr. 264, din 26 februarie / 10 martie 1882, a fost transferat în postul solicitat, cu reședința în Pitești. Revizoratul școlar era subordonat direct Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, însă colabora cu reprezentanții autorităților județene (prefect, subprefect, director de prefectură) și orășenești (primar, ajutor de primar, consilieri). În anii 1882-1883, prefecți ai județului Argeș au fost: colonelul Alexandru Budișteanu (30 iunie 1881 - 13 ianuarie 1883); (fratele tău, colonelul, ulterior generalul Constantin Budișteanu, consilier județean, deputat și senator de Argeș) și G. Boian (13 ianuarie 1883 - 21 octombrie 1883); primari: N. Viișoreanu (1880-1883, cu întreruperi), fost prefect de Argeș (în 1861 și 1867); Ioan I. Rădulescu, primar cu delegație (în 1882 și 1883), pe anumite intervale de timp, însă primar în 1884, profesor de istorie și geografie la gimnaziu, până în 1879, apoi deputat (deputații și senatorii erau obligați să demisioneze din funcțiile bugetare avute înainte de alegeri). Pe lângă problemele de învățământ, revizorul școlar răspundea și de activitatea culturală.

I.L. Caragiale cunoscuse orașul Pitești înainte de anul 1882, încă în etapa adolescenței, atunci când însoțise trupa de actori condusă de unchiul său, Iorgu Caragiale, cu ocazia turneelor prin țară.În conformitate cu prevederile legale, cu regulamentele și instrucțiunile în vigoare, revizorul școlar efectua inspecții și anchete, conducea conferința anuală a învățătorilor programată vara, lua parte la diferite manifestări culturale, sărbători legale și naționale etc. Revizorul I.L. Caragiale a procedat în activitatea sa în funcție de condițiile existente în județul Argeș.

În perioada revizoratului școlar, dramaturgul Ion Luca Caragiale a locuit în Pitești, în cea mai mare parte a timpului, la hotelul-restaurant „Dacia” din strada Șerban-Vodă, local central de local de categoria I, cu saloane și separeuri în restaurant, cu sală de spectacole, club, bar, cafenea, cofetărie, grădină de vară cu scenă și ring de dans. Localul se situa la nivelul celor similare din București, Hotelul „Dacia” era renumit și prin spectacolele de varietăți susținute de actori profesioniști români și străini.

La Pitești, dramaturgul a avut mai mulți cunoscuți apropiați, dintre care pot fi amintiți Ion Trifonescu (1852-1900), avocat, profesor de istorie la gimnaziu, ajutor de primar și ofițer al stării civile în 1883-1884, Toma Trifonescu (1856-1930) frate cu Ion Trifonescu, profesor de limbă română, avocat, președinte de tribunal, deputat de Argeș, în casa căruia revizorul a fost invitat de multe ori, pe Ion Rădulescu, profesor de istorie-geografie, avocat, primar, deputat, conducător al filialei argeșene a Societății „Carpații” (împreună cu Nicolae Dimancea, avocat, deputat), prieten și colaborator al lui Titu Maiorescu. În perioada revizoratului de la Pitești, I.L. Caragiale a definitivat capodopera sa literară, comedia „O scrisoare pierdută”, a cărei premieră a avut loc la 13/25 noiembrie 1884, pe scena Teatrului Național din București. Activitatea revizorului școlar I.L. Caragiale a încetat la Pitești în primăvara sau vara anului 1883. Prin jurnalul Consiliului de Ministru, publicat în „Monitorul Oficial”, nr. 188, din 23 martie / 4 aprilie 1883, institutorul Gheorghe I. Arsenescu, de la Școala Primară de Băieți nr. 2 din Pitești, a fost numit provizoriu revizor școlar al județelor Argeș și Vâlcea. În „Monitorul Oficial”, nr. 23 din 1/13 mai 1883, s-a publicat numirea definitivă. Nu se știe dacă Gh. I. Arsenescu a luat în primire postul de revizor la data numirii provizorii sau la data numirii definitive. Este posibil ca institutorul să fi rămas la clasă până la finalizarea examenelor (iunie 1883), eventual până la începerea noului an școlar 1883-1884 (16 august 1883.)

După anul 1883, I.L. Caragiale a revenit de mai multe ori la Pitești, inclusiv în etapa directoratului său la Teatrul Național din București (1888-1889). Scriitorul s-a stabilit definitiv cu familia la Berlin în anul 1905, însă vizitele sale în țară n-au încetat. În anul 1908 l-a însoțit la Pitești și în alte orașe pe Take Ionescu, șeful Partidului Conservator-Democrat, într-un turneu electoral. Cu această ocazie a revăzut și alți cunoscuți din reședința județului Argeș.

Eponime asociate cu Isaac Newton

În fizică

• Unitatea de măsură a forței în Sistemul Internațional: un Newton, cu simbolul N, reprezintă forța care aplicată unui corp cu masa de 1 kg îi imprimă o accelerație de 1 m/s2.

• Unitatea de măsură a momentului forței: un newton-metru, cu simbolul Nm, reprezintă forța de 1 newton aplicată unui suport perpendicular pe o axă și aflat la o distanță de 1 metru de acea axă.

Tubul lui Newton, folosit pentru demonstrarea faptului că în vid obiectele de masă diferită cad cu aceeași viteză.

Legile lui Newton referitoare la mișcarea mecanică.

În matematică

Binomul lui Newton, formula de dezvoltare a puterii sumei: (a+b)n

• A inițiat (a "inventat", de fapt) conceptul de limită, cel de derivată și cel de integrală.

• Alături de Leibniz este fondatorul calculului diferențial și integral. Cei doi titani ai științei au ajuns, în mod inevitabil la crearea acestui domeniu al matematicii pe două căi foarte diferite. Leibniz a pornit de la soluționarea matematică a nedeterminărilor „clasice” din matematică, iar Newton a plecat de la definirea corectă a vitezei și accelerației, ca variații ale vectorilor de poziție, respectiv viteză, în variații infinitezimale ale timpului în care are loc o mișcare mecanică.

În optică

Inelele lui Newton, datorate fenomenului de interferență

Discul lui Newton, un dispozitiv cu ajutorul căruia se demonstrează că suprapunerea tuturor culorilor din spectru reconstituie lumina albă

- Barbu Ștefan-Lucian (sursă wikipedia.ro)

Evenimente importante ale lunii ianuarie

- 1 ianuarie 2007 - România și Bulgaria au devenit membre ale Uniunii Europene;
- 4 ianuarie 1642 - Matematicianul Isaac Newton s-a născut în Woolsthorpe, Marea Britanie;
- 10 ianuarie 1475 - S-a desfășurat Bătălia de la Podu Înalt (astăzi în județul Vaslui) dintre domnitorul moldovean Ștefan cel Mare și Soliman Magnificul;
- 10 ianuarie 1799 - S-a născut Petrache Poenaru, inventatorul stiloului – brevetat în anul 1827;
- 18 ianuarie 1848 - S-a născut scriitorul român Ioan Slavici, cel care scris, printre altele, nuvela „Moara cu noroc” și romanul „Mara”;
- 24 ianuarie 1862 - Orașul București a fost declarat capitală a țării;
- 26 ianuarie 1918 - S-a născut Nicolae Ceaușescu, președinte al României în perioada 1967 - 1989;
- 30 ianuarie 1852 - S-a născut marele dramaturg român Ion Luca Caragiale;
- 27 ianuarie 1756 - S-a născut compozitorul austriac Wolfgang Amadeus Mozart;
- 27 ianuarie-Ziua internațională a victimelor Holocaustului
- 27 ianuarie 1988 - A fost inaugurată Biblioteca Română din Paris;
- 31 ianuarie 1418 - Mircea cel Bătrân, domnitor al Țării Românești, a încetat din viață.

Recenzie de carte - Theodoros

La fel cum Flaubert a spus despre Doamna Bovary că este el însuşi, Mircea Cărtărescu concluzionează într-un interviu: “Theodoros c’est moi”. Cine este acest Theodoros? Contrar aşteptărilor voastre, Theodoros nu este un simplu personaj ficţional, invenţie a minţii sclipitoare a autorului. Theodoros a trăit aievea, fiind născut chiar pe meleagurile noastre. Acesta a fost prima dată documentat în scrisoarea memorialistului Ion Ghica către Vasile Alecsandri din 1883. Acolo, autorul face presupunerea, bazată pe o epistolă către regina Victoria păstrată în arhivele britanice, că tânărul servitor dispărut de pe moşia familiei Ghica din Ghergani, ar fi devenit, după câteva decenii de aventuri, sângerosul Împăratul Tewodros II al Etiopiei.

Romanul scris de Mircea Cărtărescu e bazat pe acest fir narativ mitico-ficţional, fiind alcătuit din 3 părţi: Tudor (copilăria), Theodoros (tinereţea) şi Tewodros (maturitatea personajului). Tudor este fiul unei servitoare elene a familiei domnitoare Ghica, care, de mic, a fost crescut în atmosfera miturilor greceşti şi a basmelor. Acest lucru l-a determinat să viseze măreţ, mai ales după lectura vieţilor lui Napoleon şi Alexandru Machidon, care i-au devenit idoli, icoane de venerat. Atunci şi-a jurat că o să aspire mereu către stele, şi că nimic nu îl va opri. Pe la cincisprezece ani, intră în haiducia urmaşilor lui Tudor Vladimirescu, care însă îl plictiseşte. Se îndrăgosteşte de Stamatina, fiică de domnitor, care însă este o dragoste neîmplinită care îl va marca toată viaţa, ea fiind îndrăgostită de un zburător.

Sângele lui elen nestatornic îl atrage către mare. Acesta pleacă spre Arhipelagurile elene cu un echipaj format din 6 persoane, oameni de încredere de la curtea boierească, şi devin, cu timpul, cei mai de temut piraţi. Grecii, otomanii, până şi britanicii aveau preţ pus pe capul lui Theodoros. Apogeul lui este atins când flota lui de zeci de vapoare cucereşte pentru câteva zile 3 ostroave deţinute de Imperiul Britanic.

Naraţiunea este impregantă de aspecte biblice, căci narator este chiar Arhanghelul Mihail. Pe parcursul naraţiunii, Tudor chinuie si ucide evrei, pentru a răzbuna răstignirea lui Iisus. Totuşi, părerea lui se schimbă când chiar Moise, ca om, îi spune prin vis că menirea lui pe Pământ este să găsească Chivotul Legământului, pierdut din vechime. Îi oferă un indiciu, pe câte o insulă trebuie să găsească o literă din titlul Creatorului, SAVAOTH.

Acest lucru devine o obsesie pentru Theodoros, care şi găseşte slovele, în afară de cea mai importantă: H.

“Theodoros” este o carte greu de citit, care, paradoxal, nu te plictiseşte, din cauza limbajului de o bogăţie fantastică, umplut de arhaisme şi regionalisme care conferă romanului o atmosferă aparte. Deşi Cărtărescu foloseste o limbă română excepţională, spectaculară, aceasta devine uneori pretenţioasă, mai ales prin abuzul de descrieri lungi, de cel puţin o pagină, a unor lucruri neînsemnate. Totuşi, este un roman atmosferic, prin descrierile hiperrealiste, chiar naturaliste, a moşiei din Ghergani, a Bucureştilor fanarioţi, care te transpun în naraţiune. Un mare defect al operei a fost “hipersexualizarea”, care te scârbeşte în exces, prin concentrarea asupra “ruşinii femeieşti” şi a “mădularului bărbătesc”, dar şi a orgiilor de pe vapor sau din conacele boiereşti.

Talentul incontestabil al lui Cărtărescu a împletit firele narative perfect, neuitând niciun personaj secundar, fiind imposibil să găseşti o gaură. Astfel, naratorul ne poartă prin aspecte aproape uitate ale istoriei cum ar fi regina Victoria, împăratul Statelor Unite ale Americii, robia ţiganilor, faptele lui Petrache Poenaru, Makeda (regina din Sheba), împăratul Solomon. Toate acestea s-au interconectat de minune, de exemplu, Petrache Poenaru, după ce a inventat la Viena stiloul, s-a întors în Valahia, devenind haiduc alături de personajul nostru principal, Tudor. Romanul are o povaţă subtilă foarte importantă: omul este condamnat să nu aibă 3 lucruri în acelaşi timp, iubirea, credinţa şi puterea, căci dacă are unul din ele, le pierde pe celelalte două. Acest lucru a avut loc şi în cazul lui Tewodros, ajuns prin forţă împărat al Etiopiei, deşi nu era de os solomonic, aşa cum cerea profeţia. Încoronându-se singur, ca idolul său din copilărie, Napoleon, ajunge pe tron, unde după moartea soţiei sale, devine un tiran despotic însetat de sânge. Omoară copii, întocmai ca Irod, îşi torturează şi închide în ocne inamicii la tron, închide după gratii diplomaţi şi preoţi. Găseşte chivotul, însă când îl deschide, citeşte cartea vieţii sale, care se scrie în timp real în ceruri, care îl consternează aşa de tare, încât zace bolnav săptămâni. Stârneşte furia reginei Victoria, care trimite 30000 de soldaţi în Etiopia să ocupe ţara. Ultimele lui clipe se încheie cu un cuget asupra vieţii sale a supuşilor Creatorului, şi cu Tewodros sinucigându-se cu pistoalele primite, ironic, cu zece ani în urmă de la cea care îi arată acum că e muritor.

Tudor/Theodoros/Tewodros moare cu gândul la lucrurile lui cele mai dragi: Stamatina şi zăpezile valahe, neîncetând să gândească în dulcea limbă de peste Dunăre.

- Barbu Ştefan-Lucian

Bătălia de la Podul Înalt

Bătălia de la Vaslui [Podul Înalt] (10 ianuarie 1475), între Imperiul Otoman şi Moldova, cea mai importantă victorie a domnului Ştefan cel Mare (1457 – 1504) împotriva otomanilor.

Evenimentul are loc atât ca urmare a întreruperii plății tributului de către Ştefan, în 1473 – tributul era plătit încă din vremea lui Petru Aron (1451 – 1452, 1454 – 1457), din 1456 –, cât şi a încercărilor domnului Moldovei de a scoate Țara Românească de sub influența Porții, prin înlăturarea lui Radu cel Frumos (1473 – 1474). În acelaşi timp, otomanii doreau extinderea influenței la Marea Neagră, prin dobândirea Chiliei şi a Cetății Albe.

Ştefan s-a simțit încurajat în acțiunile sale de constituirea unei coaliții antiotomane (1472), avându-i ca membri pe şahul statului turcmen din Asia Centrală, Uzun Hassan (1453 – 1478), regele Ungariei, Mathias Corvin (1458 – 1490) şi Veneția. În aceste condiții, sultanul Mehmed II (1444 – 1446, 1451 – 81) ordonă beylerbey-ului Rumeliei, Süleyman Hadâmbul (Eunucul) să întreprindă o campanie de pedepsire în Moldova.

Spre sfârşitul anului 1474, oastea turcească, alcătuită din trupele din Rumelia (c. 30 000 de oameni), trupe de ieniceri şi un contingent din Țara Românească (c. 17 000), pătrunde în Moldova. Sursele moldoveneşti arată că oastea invadatoare număra în total c. 120 000 de oameni, cifră considerată exagerată. La rândul său, Ştefan dispunea de c. 40 000 de luptători, între care se aflau 5 000 de secui, 1 800 de unguri şi 2 000 de poloni.

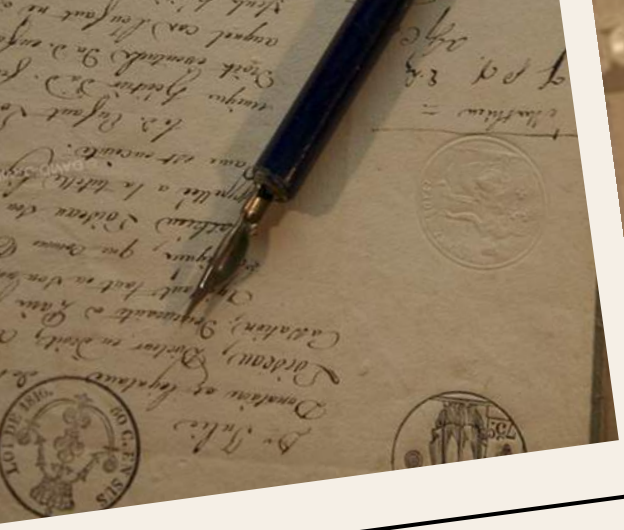
Domnul moldovean îşi aşteaptă adversarul la sud de Vaslui, în valea îngustă a Bârladului, într-un loc numit Podul Înalt. Valea era mlăştinoasă şi flancată pe ambele laturi de dealuri împădurite, făcând imposibilă o desfăşurare largă a trupelor invadatoare. Ştefan şi-a întărit tabăra cu şanțuri, iar în pădurile de pe flancuri a plasat artileria. Lupta s-a dat în dimineața de 10 ianuarie 1475, în condiții de ceață. Un detaşament dotat cu buciume, trâmbițe şi tobe, i-a atras pe otomani într-o mlaştină, apoi artileria a început să tragă. La momentul potrivit, Ştefan a atacat cu cavaleria, în flancul drept al inamicului, stârnind panică şi învălmăşeală. Valea strâmtă a Bârladului nu a permis otomanilor să se desfăşoare, iar atacul pedestrimii, în flancul stâng al otomanilor, a decis soarta bătăliei. O parte însemnată a oastei inamice a fost nimicită (c. 40 000, după unele surse), fiind capturate 100 de steaguri şi toată artileria. Resturile au fost urmărite timp de trei zile, lăsând alte victime.

Cronicarul polon Jan Długosz arăta că „foarte puțini turci şi-au putut găsi mântuirea prin fugă, căci chiar şi aceia care au fugit şi au ajuns până la Dunăre, au fost uciși acolo de moldoveni, care aveau cai mai iuți, sau au fost înecați de valuri. Aproape pe toți prizonierii turci, afară de cei mai de frunte, i-a tras în țeapă. Cadavrele celor uciși le-a ars, iar câteva grămezi cu oasele lor se văd până astăzi şi sunt mărturia eternă a unei victorii atât de însemnate... Toată oastea lui s-a îmbogățit foarte tare din prada luată de la turci: aur, argint, purpură, cai şi alte obiecte prețioase". De asemenea, o cronică ardeleană contemporană menționa că „Ştefan... s-a împotrivit bărbăteşte turcilor în mijlocul țării sale, ca un bun părinte al patriei şi al neamului său, fiind gata să moară pentru ai săi şi având timp de trei zile şi trei nopți cele mai grele lupte cu ei; ajutându-l şi mila dumnezeiască, a biruit şi a dat pe turci cu totul pieirii".

Revenit la Suceava, Ştefan îşi anunța victoria principilor creştini, arătând că „am mers împotriva duşmanilor Creştinătății, i-am biruit şi i-am călcat în picioare şi pe toți i-am trecut prin ascuțişul sabiei noastre". El îndemna, totodată, la continuarea luptei, turcii fiind slăbiți în urma dezastrului de la Vaslui, domnul Moldovei temându-se de reacția sultanului, care nu putea lăsa nerăzbunată o asemenea înfrângere.

Replica a constat într-o nouă campanie, în 1476, soldată cu înfrângerea lui Ştefan la Războieni.

Coordonator: prof. Mirela Laurențiu
Responsabil copertă: prof. Jusztina Țepeș-Focșa
Responsabili articole: prof. Raluca Zbanca-Răucescu; prof. Elvira Bortă
Responsabil tehnoredactare: prof. Mirela Laurențiu
Responsabil ISSN: bibliotecar Anca Țepeluș
Redactorii: elevii: Barbu Ștefan-Lucian, Bartis Nadia, Mureșan Darius-Petrian, Nistor Georgiana
ISSN2602-0769, ISSN-L 2602-0769

